

Tõe Sõnumid

10. aastakäik.

Tallinnas, 1926.

Nr. 3.

Wõitlus piibli alustugede vastu.

Uge wõitlus on käimas kogu wäerinnal, mis seekord küll mitte poliitilisel waid ilma- waadete lahinguliinil maad on wõtnud.

Selle tüli põhjus ei ole mitte meie aja sünnitus waid tema juured peitusid juba ammu — kuigi war- jatult — kristliku kiriku ringkondes. Meie päewil on aga see uue ilmawaate puu suureks sirgu- nud ja kannab awa- likult wilja.

Kõrgem arwu- tus on „usuteaduse“ nime all tee kristliku kirikusse leidnud, õdnestades inimes- telt nende wana ilmawaate ja usu Jumalasse, kes kord kuuepäewaga taewa ja maa loonud.

Ta on end nüüd arenemisõpetusega ühendanud ja teeb nüüd ühiselt sellega häwitamistööd.

Braegusaja mo- dern usklik tõrjub põlastawalt kõrwale piibli jefenduse pühast Waimust ja tema eefimata- oleku, tema teate tõelikkuse maailma loomise, eefimese inimpaari langemise ja üleilmlike weeuputuse kohta; Kristuse kui Jumala Poja neitsist sündimise, tema ohwrisurma, tema ihuliku illestõusmise, tema imetegude ja üldse kõige üleloomuliku kohta — jättes järele weel ainult Saaweti Paulude ilusa luule,

tähendades, et selle kui ka paljude teiste piiblike kirjutaja isikute kohta midagi teada pole; ewangeliumidest wast „õndsaksit- miste“ moraali — ja lõpuks weel piibli kaaned.

Usuteadlikes seminaarides on „modern usutea- dus“ nõnda maad- wõtnud, et see kogu rahwa usuwaated äramürgitab.

Ameerika samub ka selles — nii kui paljudes teistes as- jades — kõige ees. Sääli ei ole isegi need kogudused — kes kord tõelikud Juma- la lapsed püüdsid olla ja piibli õpe- tuste ees aukartust tundsid — ka sellest woolust puutumata wõinud jäeda.

Baptistide kan- tslid Ameerikas on juba pea täiesti selle uue woolu mõju all. Alalhoidlikes ring- konnad on küll ka

selle wastu häält tõstnud, kuid ilma suurema tagajärjeta. Kui uued waated Ameerika bap- tistide seas samas suunas edasiarenenud, siis ähwardab nende senist õpetust tõsine hädaoht.

Wanameelsed baptistid tundsid juba ammu eneste kaotust ja püüdsid kirikupäe- wal 1922. aastal Indianapolis, weel kord eneste wanu põhimõtteid üldiselt maksma panna, mis aga enamuse poolt tagasi lüfati.

Ra presbyteriaanlaste käsi ei näi paremini käitvat. 1924. a. mai kuul kinnitas küll nende kirikupäew Indianopolis — pikade ja tormiliste vaidlustõnede järele — weel enda usku piibli sisendusesse pühast Waimust, Kristuse neitsist sündimisesse ja ohwrisurmasse, tema ihuliku ülestõusmisesse ja imetegudesse, kuid need waated said wäga suure wastupanu osalisteks.

Episkopiaal-kiriku ringkondis on sama uus wool maad wõtnud ja ähwardab kõiki wanu waateid põhjalikult häwitada.

Euroopa ei jää sel alal sugugi maha Ameerikast, waid ka siin suureneb ratsionalistide — mõistuseusulistide — pere hiigla samul ja astub ifka julgemalt awalikkuse ette.

See liikumine on piiblis ettekuulutatud.

Püha kiri kuulutab selgesti ette sellekohase liikumise ja meie aja piibli arwustajate tegewus kinitab nende tõdede ehtsust, mis suguste wastu nad wõitlewad ja tühistada püüawad.

Juba üle 1800 aasta tagasi kirjutas pühast Waimust walgustatud apstel, Paulus, seda ette, üteldes: „Sest aeg tuleb et nemad terwet õpetust ei wõta sallida, waid oma eneste himude järele enestele õpetajad wõtawad koguda, seda mõõda kuidas nende kõrwad sügelewad“. 2. Tim. 4, 3. 4. Paulus nimetab, peale muu, selgesti, et wiimasel ajal saawad olema oma mõttes usklikud kes üleloomulikku Jumala wäe ja imeteod tühistawad. Ta kirjutab sõnasõnalt: „Kellel on jumalakartuse nägu, aga selle wäe salgawad nad ära“. 2. Tim. 3, 5.

Ra Peetrus kuulutab ette mõistuseusulistide liikumise ja nende ilmawaated, üteldes: „Ja seda peate teie kõige esite teadma, et wiimsil wäewil tulewad pillkajad, kes oma eneste himude järele elawad, ja ütlewad: Kus on tema tulemise tõotus? Sest sest ajast, kui wanemad läinud ilma ära, jääb kõik nõnda, kui looma algusest on olnud. Aga neil, kes seda arwawad, on see teadmata, et taewad wanasti olnud ja maa weest ja wee sees ühes seisnud Jumala sõna läbi. Seepärast on maailm, mis siis oli, weega ärauputatud ja hukka läinud. Aga taewad ja maa, mis nüüd on, on sellesama sõna läbi tallele pandud ja hoitakse neid tule tarwis kohtu ja jumalakartmata inimeste hukatuse päewani“. 2. Peetr. 3, 3—7.

See on just, mis arenemisõpetuse poolbajad ütlewad: „...kõik jääb nõnda, kui looma

algusest on olnud“. Paneme ka tähele, et loomisõpetusest midagi teada ei taheta ja et ka üleilmliit weeuputus salatakse, mis aga wastuwaidlemata on kindlaks tehtud mitmesugustes maajagudes olevate mägede tippudes leiduwate konnakarbiteste ja mereloomakeste kiltide läbi. Samuti tõendawad weeuputuse häwitust maakiltide alla maetud hiiglametsjad mis nüüdsele rahwopõlwele kiwisöö lademete näol kasutada on.

„Sest kui teie Moosest usuksite, siis usuksite teie ka mind; sest tema on minu kir, jutanud“. Aga kui teie tema kirju ei uskuida wõite teie siis tema sõnu uskuda“. Joan. 5, 46. 47.

Et piibli arwustajad Jumala teate, inimese loomise ja langemise kohta, nagu see Moosese läbi kirja pandud, ära heidawad, siis põlgawad nad loomulikult ka õpetuse Jeesuse jumalikust olekust ära, kes Jumalast siia maailma Lunastajaks saadetud, nagu seda Mooses ja teised prohwetid ettekuulutanud.

Jumala hoiatus ja ülestutse oma rahwale.

Jumal juhib omas sõnas kõikide tähelepanu wiimasel ajal maadleidwate waimliste olufordade peale, öeldes: „Langenud on, langenud on suur linn Babilon... Ja ma kuulsin ühe teise hääle taewast ütlemat: Minge teid mälja minu rahwas et teie mitte ei saa osa tema pattudest ja et teie ei saa midagi tema nuhtlustest“. Ilm. 18. 2. 4.

See prohwetikuulutus kutsub igat Jumalalast üles niisuguste seast lahkuma, kes waleõpetusega läbiimbunud on. Paulus ütleb: „Kellel on jumalakartuse nägu, aga sellel wäe salgawad nemad ära. Ja neist lahku“.

Jumala hoiataw kuulutus kutsub kõiki ülesse piibli, kui Jumala Waimust sisseantud raamatu, juurde, mis ainsam õige usujuhthõõr on. Tema juhib meie tähelepanu ühendatud protesti peale praegusaja Babeli ilmawaadete ja pattude wastu ja selle prohwetikuulutuse teadaandmise läbi kogutakse üks rahwas Jumalale, kes on truwid selles usus, mis „ükskord pühade kätte on antud“, püüdes elada Jumala käsusõnade järele ja oodata tema aulikku tulekut siia maa peale. Jumal iseloomustab seda rahwast oma sõnas järgmiselt:

Siin on pühade kannatus; siin on need kes Jumala käsusõnu ja Jeesuse usku peawad.

W. C. Moffetti ainetel.

„Need olgu sinu jumalad, o Israel“.

Kirikute udest kõlas usust äralangemise hüüd. Modernism, nagu merehiiglane — haaras oma rüüpestesse kättesse paljud pühadused, mis olid wanasti ümbritsetud taewaliku walgusega. Seal, kus usupuhastajad kuulutasid tõe sõna ja seda wäega laiali laotasi, on praegu Piibel alandatud ja teotatud. Salaja walminesid — saatanalt laenatud — ewolutsiiooni jumalad, oma digus ja wale teoloogia ja asusid kiriku püha õpetustesse. „Need olgu sinu jumalad, o Israel!“ kõlas üle ilma modernismi wäljakutse kristlikule kirikule. Nii kui wanasti Israel, tantsi praegu kirik, „täis ajawaimu“, kuldwajaka ümber.

Wesley, Calvini ja peaaegu kõik wälised kristlikute koguduste usulaewad purjetasid minewikus läbi tormiliste merede. Kõrgeid arwustuste kaljud purustasid armutult usulaewu. Juba tungib lahtlustuse must wesi laewa, ja laewa laelt kõlab sarwehäääl, mis kutsus abi lohale. Mitmed juhid kelleses asub weel Moosese truudus isade usule, seisawad praegu rahwa ees ülestõstetud seaduse laudadega ja kutsuwad rahwast ümberpöörmisele.

Ühes Ameeriku ajakirjas ilmus dr. B. Shuleri poolt kirjatükk, mis wäärib iga uskliku inimese kainet järelemõtlemist. Kui ajamärgid on need wälja wõtted eriti tähtsad. „Waikimata kurbusega oleme waadelnud usu langemist kirikutes wiimastel aastatel. Ratsionalism, mõistuse usk, oli kord hirmus nimi kiriklastele.

Jumala sõna kuulutajad ärkasid ja teritasid usumõõgad wõitlusseks, sest ratsionalismi woolu pooldajad olid awalikud kiriku waenlased. Kuid täna aga seisab seefama waenlane juba mustas mantlis keset tantslit ja kuulutab usu nimel. Nende kuulutaja eeskawa on lihtne. Selge on, et sõjaristus pealetungimisega ei saa rahwast ära wõita. Need jõud on leidnud palju lihtsama ja digema tee. Nad otsustasid rahwast wõita tema üle walitsedes; nad said rahwa juhtideks ja pealikuteks“.

Sõna on risti löödud.

Issand Jeesus waadeldes, pühaliku loiteadwusega läbi aastasade nende päewade peale. Tema teise tulemise eel, kirjeldas nii

Soodolewuste austamine Sooja asemel.

nim. „usklikute“ uskmatust järgmistes sõnades: „Kui Inimese Poeg tuleb, kas Ta leiab weel usku maapeal?“ Meie isade usk on kadunud maailmast ja la kirikust; sest kirik armastab wälispidist kommet, wäljendab äärmist uskmatust ja jannaneb maailmale. Niipea kui kirik asus ratsionalismi lipu alla, kaotas ta wõime purustada patu ahelaid. Praeguse aja „piiskopid“ lööwad Sõna risti, see tuletab meelde aegu, mil ülempreestrid ja kirjatundjad lihasse tuinud Sõna risti löid. Kirik on digest teest kõrwale kaldunud; kuid Jumal käib oma kõrgemat teed edasi. Ta kogub tõsiseid usklikke enda ümber, kes on walmis lahkuma igasugustest usufeltidest, niipea kui nad Jumala kutsel kuulewad. Remad ei wõi mitte sallida waenlase ligiolekut, kes püha Raamatu on tükkideks kiskunud ja tahab Jeesust Kristust pühaduse troonilt maha tõugata. Püha mäe pealt kõlas waljult Israeli prohwetihäääl, kes nuttis oma rahwa pattude pärast. Edesti ei ole alatumat pattu, kui see, et Jumala sõna äraantakse filmakirjaliku suuandmisega. „Kes Moosese käsüõpetuse ära põlanud, see peab ilma armuta kahe ehk kolme tunnistaja sõna peale surema. Kui palju kurjema nuhtluse arwate teie teda wäärt olewat, kes Jumala Poega jalgadega tallab ja seaduse werd roojaseks paneb, mis läbi tema on pühitsetud ja kes armu Waimu teotab?“ Ebrei 10. 28, 29.

Rõlaga kuulutus.

Soogu see kuulutus kirikutes waielusi esile, lahutagu wenda wennast ja sõpra sõbrast, kuid ta peab kõlama; sest ükski ei pääse Jumala kättemaksmise eest, kes on ülekohut teinud. Wähe on neid, kes suudawad diguse trompeedi kätte wõtta ja hüüda rahwast meeleparandusele. Usupuhastuse töö näitab lootusetu olewat. Eriti tähtsad on Dr. B. Shuleri wiimased sõnad: „Jumal hoiab omale koguduse, kes täies ulatuses on Piibli põhioõpetustele rajatud; kes kuulutab lunastust were läbi ja uut sünnimist. Püha Waimu läbi. See wiimane kogudus seisab kaljukindlalt waenlase vastu, kes püüab kõlgatada maha kiskuda ja wähen-dada Issanda wõidurikka ülestõusmise tähtsust. Selles koguduses tahan mina töötada

ja paluda, laulda ja kuulutada, ning õnnelik olla“.

Jumalal on kogudus.

Jumal on hoidnud ihe koguduse selle ustmata aja jaoks. See kogudus on pühaliku tõe kuulutusena võimsalt kõikidesse ilma jagudesse tunginud. Tuhanded indiaanlased, Peru mägiselt maalt, on risti valgust vastu võtnud. Nad on oma määrdinud kolbluseta rüü Kristuse õiguse kuue vastu vahetanud ja on rõõmsad Jumala seadustes ja Jeesuse usus. Tuhanded metslased Uue Hebridi saartelt on Jumala wäe läbi hingede püüdjateks muutunud. Külmalt põhja maalt palawa Abifani on tunginud lunastuse rõõm ja purustanud paganluse ning saatana kantsid. Mehed, kes on pimedaisse maadesse tunginud, on täiesti Piiblile truud.

Rindelalus.

Jehoowa peab seda järeljäänud koguduseks, kes tema seadmisi peab. „Siin on need, iitleb wägede Issand, kes Jumala käsusõnu ja Jeesuse usku peawad“. Usu kantsi ei anna nad iialgi ära, sest nad peawad „Jeesuse usku“ ja tõe õpetused on neile pühad. Nad ei ole mitte ilma wõitluseta püsima jäänud — pimeduse wäed käiwad alatafa selle rahwa peale, kes püüawad igawest seadust kõrgel hoida. „Sa lendaw madu sai wihaseks naise peale, ja läks sõdima nendega, kes tema soost üle jäänud, kes Jumala käsusõnu peawad, kellel Jeesuse Kristuse tunnis on.“ Jlm. 12. 17.

See kogudus seisab Piibli eest. Kuulutus lõpmatust wõimust loomise töös on vastu wõetud ainfa tõena, kuna Jumalat alandaw ewolutsiooni õpetus on täiesti ära heidetud. Jeesuse Kristuse peale waadatakse kui Jumala ainsjündinud Poja peale, kes on

nägemata Jumala kuu, kes on sündinud esimesena loodolewustest: „Sest tema läbi on kõik loodud, mis taewas ja maa peal, nähtawad ja nägematud, olgu need troonid wõi riigid, würestid wõi kuningad: kõik on Tema läbi ja Tema auks loodud“. Lunastamine Kristuse were läbi, uuesti sündimine, kaswamine usus ja tõsine nelipühi moodustawad selle koguduse põhiopetuse. Piibel on nende usulipp ja tema peale waadatakse kui Jumalast hingestatud ja taewast sisse antud tõe peale. Wõistlik on see, kes tarwitab teda õpetuseks, ja juhatuses tõe juurde.

Wõidurikas kuulutus.

Lähenedes selle maailma ajaloo lõpule, muutub suur wõitlus walguse ja pimeduse, tõe ja wale, õiguse ja ülekohtu wahel sada korda ägedamaks. Saatan teeb suuri jõupingutusi selleks, et tõmmata pimeduse ja wale loori ümber hukkuwa maailma. Kuid see kuulutus peab maailmast läbi minema. „Ja sedasama kuningriigi armuõpetust peab kuulutatama kõiges maailmas, tunnistuseks kõige rahwale; ja siis wast tuleb ots“. On olemas kogudus, kes walet ära heites ja tõtt ülendades lähleb edasi lipu alla, mille pealkirjaks on „Jumala käsusõnad ja Jeesuse usk“. Issand tahab sellest kogudusest kõiki ära heita, kes on warjatud patu küljes kinni. Jumalal saab olema üks pühitsetud rahwas, paluja ja käsupidaja rahwas, kes tema tööd edasi kannab aegadel, mil usk on täiesti langenud. Wägi ja puhtus, truudus ja wahwus ning elukogemused on selle koguduse tõsised wäärtused. Kõik Piibli tõdede armastajad wõiwad töötada, paluda, laulda, kuulutada ja õnnelikud olla, sest et nad seisawad hädaohuta Jumala igawestel tõdedel.

Barner J. Johns.

Kas on Piibli ettekuulutused usalduswäärilised?

Kunagi ei ole Piibelt nii suurel määral laiali laotatud, kuid siiski nii wähe loetud ja ustud, kui käesolewal ajal. Aga sellepeale waatamata on Piibel alati usuliste küsimiste lahendamise wõtmeks olnud. Ara põlatud Piibli ja waimliselt wõimetu kiriku wahel on siiski side olemas ja kahtlemata kannab see kirik wastutust langenud maailma eest.

Siwilisatsioon on inimeste kirgede ja ahnuse purustawa jõu all koku warisemas.

Kristlik kirik peaks rohkem, kui iialgi enne oma ajaloos, tähelepanu ewangeeliumi kuulutuse peale pöörama, ja sellele tõsisele ja wõimsama ilme andma. Mõni aasta tagasi ilmus ajalehe weergudel kiriku kohta järgmine tähendus: „Sagedasti näib nagu rändaks kirik mööda kõrbe, asjata otsides töötatud maad“. „Baltimore Sun“.

Ei wõi salata, et kirik on oma kuulutuse mõju inimsoo peale kaotanud. Jumalal on selle maailma jaoks üks kuulutus, mille

wõime Piiblist leida. Piibel sisaldab kuulutusi, mida Jumal iga ajajärgu jaoks on annud.

Põlgatus Piibli vastu käesolewal ajal, on alguse saanud sellest, et osa temast, nimelt prohvetide raamatud, on tähelepanemata jäetud. Nendest raamatutest leiaks kirik kuulutuse praeguse aja jaoks, kui ta aga waewaks wõtaks sealt otsida. Piibli prohvetide ettekuulutuste idee on kirikutesse püsima jäänud arwamisel, et nad on Piibli raamatu täienduseks kirjutatud, wõi selleks, et lugejatele lugemise ainet wõimaldada, ja lõpuks, et Rõigewägewama ettekuulutuse wõimet esitada. Kuid prohwetlistel ettekuulutustel on kaugel teisem ja kõrgem siht.

Kus walgus paistab.

Minewikus on Jumala rahwal prohwetitekuulutuste mõistmine olulise tähtsusega olnud. Selle abil saawutasid nad wõidu ja leidsid tõe põhja, kuna aga ilma mõistmiseta olid nad murrangule walmistamatud ja laotajid.

Daniel mõistis prohwet Jeremia ettekuulutust ja selle tõttu teadis ta aega, mil Jerusalemm pidi ülesehitatud saama. Waata Daniel 9. 2.

Meie Ünnistegija, kui Ta suurt tööd algas, pani puusepa tööriistad kõrwale ja ütles: „Aeg on kätte jõudnud“. Markuse 1. 15. See oli „aeg“ Jerusalemma ülesehitamise käsust „Messia-Rahuwürsti“ tulekuni. Daniel 9. 25.

Jüngrid panid Jeesuse ettekuulutust tähele ja teadsid aega, mil Jerusalemm saab ära häwitatud ja sel teel pääsib üldise hukatusest (Mat. 24, 15—18; Luka 21, 20. 21).

Judarahas lükkas Kristuse ära ja lõi risti sellepärast, et nad ei pannud prohwetitekuulutusi tähele, mis kõnelesid Tema tulemisest ja lunastuse tööst. Ap. teod. 13. 27.

Ja kui ülestõusnud Ünnistegija kahte jüngrit Emmause teel kohtas, kes Temale oma kurwastusest ja sündmustest Jerusalemmas rääkisid, ütles Tema nende vastu: „Oh teie rumalad ja südamest pifaldased seda kõigil uskuma, mis prohwetid on rääkinud... Ja Tema hakkas Moosese peale ja kõigest prohwetitest, ja seletas neile ära kõige kirjade seest seda, mis Temast oli kirjutatud“. Luka 24, 13—27.

Prohw. ettekuulutuste siht.

Jüegi jüngrid mõistsid Kristuse kuningriigi juutide waatekohalt ja lootsid Rooma ifke alt wabanemist; nad ei pannud prohwetitekuulutust tähele ja olid ettekuulutamata murrangule, mis neid tabas. Just sel tunnil, mil Kristus kõige enam abi wajas „jättsid nad Tema maha ja põgenesid ära“. Mark. 14, 50. Ettekuulutused ei olnud mitte selle aja jaoks kirjutatud, mil neid anti,—waid mil nad saawad täide minema. Jumala rahwas wajas alati juhatust ja ergutust, mida ta on saanud teadmisesest, et Jumalal on nende ajal üks iseäralik töö teha; nad wajawad hoiatust, et neid mitte saatana ootamata löök ei tabaks. Urusaadawalt peawad nad teadma misuguse seisukoha, ühel ehk teisel juhtumisel, wõtta, milles seisab edaspidine jõudude koondamine wõitluses walguse ja pimeduse wahel.

Kristija Joannes oli Kristuse esimese tulemise eelkäijaks. Tema isikus leiame seda „Jüüdja häält“ kõrwes, millest räägib Jesaia 40, 3. Tema kuulutus lagunes ruttu ja wõimsalt laiali ja andis suuri tagajärgi. Kui Jumal enne esimest Kristuse tulemist sellest teada andis, siis annab Ta suurema hoiatuse, kui iialgi, enne Kristuse teist tulemist, millega maailma ajalugu lõpeb. See wiimane kuulutus peab kõige rahwastele teadaantud saama. Jumala rahwa töö seisab selle iseäralise kuulutuse laiali laotamises. Teist sarnast kuulutust, millel oleks iseäralik tähtsus, ei saa olema. Maailma rahwad firutawad tänapäew enda käed igasuguste rikkuste ja ettewõtete järele, kuid nende püüded saawad tühistud, kui nad maailma riike näewad aset andwat taewase kuningriigile. Kui kirikud tahaksid rahwaid waenu teelt rahu ja rõõmu teedele juhtida, peaksid nad seda iseäranist kuulutust nendele wiima.

Suure tähtsusega kuulutus.

Maailma riikide lõpp ja igawese kuningriigi ülesseadmine on mitme Piibli ettekuulutuste lõppwaated. Neid ettekuulutusi wõib prohwet Danieli raamatust 2, 7. 8 ja 10—12 peatükkidest leida. Tähelepanemiseväärilised on Uues Testamendis Kristuse ja Jümutamise raamatu ettekuulutused. Selge on, et kui need ettekuulutused saawad rahwaste seas kõlama, ei ole mitte kaugel aeg, kui nad täide lähewad; sel ajal häwnewad ilmalikud riigid ja walitsused, ja siis sünnib Jumala tahtmine kui taewas nii ka maa peal. Need, kes Kristuse teist tulemist ootawad ei pea mitte prohweetlikute ettekuulutuste uurimist põlgama. Aastajad on möödunud sellest, kui Kristus oma kurwawad jüngrid siia maa peale maha jättis; kuid Jumala rahwa seas on usk püsima

jäänud, et Ta saab teist korda tulema. Jumala arm pidi neid siin maa peal õpetama õiglaselt, kainelt ja puhtalt elama, oodates meie Õnnistegija Jeesuse Kristuse au illumist. Ja Jeesus rääkis ka ise oma jüingritele sündmustest, mis saavad Tema tulemise eel käima: „Aga kui see kõik hakkab sündima, siis waadake üles ja tõstke oma pead üles, seepärast et teie ärälunastamine ligi tuleb.“ Luka 21. 28.

Lähem sündmus.

Kõrku wõttes siin esitatud ettekuulutusi leiame nende lõpu sündmust, mis seisab Kristuse, kui igawese Kuninga, teise tulemises. Wõrreldes prohwetite ettekuulutusi ajalooga, selgub meile, mis sugused nendest on juba täide läinud, ja mis sugused sündmused saavad järgnema. Prohwetite ettekuulutuste uurimistest saadud teadmine, et nende ärälunastamine ligi tuleb, on Kristuse järelkäijatele suureks rõõsti ja kinnituse allikaks; selle teadmise läbi wõiwad nad ka „aega tähelepanna“ ja end ettevalmistada suurte sündmuste wastu.

Kirikud on neid ettekuulutusi tähelepanemata jätnud, sellepärast ei ole neil wõimalik

lootusetu maailmale—inimsoole—terwendawat ja juhtiwat wäge anda.

Kuid Jumala sihti see ei muuda, ja seda kuulutust ei saa seisma panna, sest Jumal leiab alati ustawaid inimesi, kes Tema tahtmist teewad ja seda kuulutust edasi kannawad. Nad kuulutawad selle maailmale, et Jumala kohtumõistmise tund on kätte jõudmas, ja hoiatawad wale jumalateenistuse eest, mis inimese Jumala asemele seab. See ewangeelium näitab inimestele maifete asjade lõpu lähenemist ja kutsub meeleanandusele ja inimeste seadmistest Jumala kätude juure, et nad wõiks Teda tões ja waimus teenida.

Sel ajal, kui inimeste südamed nõrkewad kartuses asjade pärast, mis maailma peale saawad tulema, leiawad nad walguse, lootuse, rõõsti ja kinnituse prohwetite ettekuulutustes. „Ja meil on üks kindlam prohwetite sõna, ja teie teete hästi, et teie seda tähelpanete kui üht küünalt, mis pimedas paigas paistab“ ütleb 2. Peetrus, 1, 19. Waimline pimedus katab täna maailma. Ainult prohwetite sõnad walgustaksid seda pimedust inimsoo ajaloo lõputunnil.

Leon A. Smith.

Kust sai Mooses käjud?

Kord jäi üks uskmatu adwokat haigeks. Arst teatas talle, et see haigus on arstimatu. Kindlas teadmises, et ta surema peab, sundis tema oma uskliku sõbra poole pöörama ja juhatusi ristiusu kohta paluma. Sõber soowitas tal Piibelt muretseda ja seda nii süwenedes, kannatlikult uurida, nagu ta oma seaduse raamatuid on uurinud. Adwokat wõttis sõbra nõu kuulda.

Mõne aja pärast läks usklik sõber teda vaatama. Waimustatult ütles adwokat sõbra wastu: „Ma lugessin wast kõlbluse seadust, kümme käsku, läbi“.

„Mis sa arwad seaduse üle. mille Mooses andis?“

Waremalt olin arwamises, et Moosesel oli suur mõju ebausklikute orjade üle; ja Sinai mäe sündmus oli ainult Moosesel inimesi uskuma panna.“ „Aga mis suguses arwamises sa praegu oled?“ küsis sõber.

„Olen uurinud seda seadust ja mõelnud —kas wõib sinna midagi juurde lisada, wõi ära wõtta. Ma leidsin, et see on wõimatu; see seadus on täius. Olen endalt küsinud:

„Kust sai Mooses selle seaduse?“ Olen ajalugu lugenud. Egiptlased ja teised nende ümbruskonna rahwad olid ebajumalate kumardajad; seda olid ka greeklased ja roomlased; ja targemad inimesed greeklasest ja roomlastest ei ole sarnast kõlbluse seaduse kogu loonud, kui see. Moosesel antud seadus seisab kõrgemal kõige aegade tarkusest ja mõtteteadusest.

Mooses elas ajal, mida ajalooteadlased „barbaarses“ nimetawad, kuid sellepeale vaatamata, andis ta seaduse, milles järele tulewate aegade teadlaste uurimised puudu ei ole leidnud. Kust sai ta selle? — Olen weendunud, et see seadus on Jumalast antud. Ja see inimlik seadus pani mind uskuma Piibli tõelikusse ja hindama tema wäärtust. See on Jumala sõna“.

Adwokat sai oma surma päewani kindlaks, uskus Õnnistegijasse ja Piiblist. Inimesed, kes Piibelt loewad, hinnates tema seadusi, ei jää uskmatuks. Selle raamatu waim awab nende silmad, ja nad saawad elawat Jumalat tunda; see waim aratab neid kätudele alluma.

Ernest Lloyd.

Wõitlus Wana Testamendi ümber.

35 aastat tagasi ilmus „Briti Nädallehes“ juhtkiri pealkirjaga: „Eulew wõitlus“, milles artikli kirjutaja selgelt kinnitas: „Meie päiwil ei peeta suurt usuwõitlust mitte imetegude, ewolutsiiooni ega ketserluse üle; tõsine wõitlus on käimas Wana Testamendi ümber“. Selle artikli kirjutaja oli faugeettenagemisega inimene kui mitte tõeline prohwet, sest hiljuti tõestas keegi teine, samas ajakirjas, neid sõnu.

Hiljuti ilmunud, usundite kohta käiwa, raamatu wäljaandja tähendas, et „Ameerikas on märgata suurt wastolu Wana Testamendi wastu. Inglismaal on juba see läbielatud“.

Dr. Jackson, kes „Br. Nädallehes“ kirjutab, pooldab seda arwamist ja ütleb, et paljud usulahkude esitajad on asunud Wana Testamendi suhtes uuele waatekohale.

Ra niisugune kindel Piibli pooldaja, kui piiskop Gore, on oma waateid muutnud. Ühes, ülikooli õpetajatele peetud, kõnes ütles ta: „Igasugune õpetus peab olema wabalt rajatud Piibli õigete arwustuste tagajärgede peale“.

Nii üldiseks on saanud uus Piibli lugemise süsteem, et Dr. Jackson julgelt awaldab wäljakutset: „Raste on nimetada Inglismaal ühtki kooli, kus walmistatakse ette kuulutajaid, milles ei ole wastu wõetud praegusaegne waade Wana Testamendi üle. Ja kuigi oleks niisugune kool olemas, on huwitaw teada, misuguseid käsiraamatuid seal tarwitatakse“.

Ja siiski on ühel usufeltsil mitu kooli, kus Wana Testament on terwikuna wastu wõetud, ja kus tarwitatakse weel teisi teaduslisi ja loogika käsiraamatuid.

Peame tähendama, et see seisukoht mille peale toetab Dr. Jackson ei ole mitte alati forras. Awaldame tema waateid: „Pean kinnitama, et juhtidel on mõtted (waated) fangelt teistsugused kui terwel kogudusel. Ma ei liialda kui ütlen, et peaaegu wiis kuuekümne Wana Testamendi õpetustest, mis Pühapäewa koolides antakse, on rajatud arwamistele, mis olid 50 — 100 aastat tagasi... Samane on siis praegune seisukord: ühest küljest üldine Wana Testamendi arwustuse tagajärgede wastuwõtmine kristlike õpetajate poolt; teisest küljest nende üldine hooletusse jätmine koguduste liikmete poolt“.

Arwustajad peawad seda seisukorda hädahohtlikuks. Ra kirik pöörab oma terve tä-

helpanu selle hädahoju peale. „Kirik peab uue tõsidusega ja energiaga anduma õpetuse tööle... Kantšel ei ole igatõrd selleks otstarbekohane — mõnikord on ta isegi mitte-soowitaw — kust tarwilikke juhatusi anda“.

Muidugi on raskusi, et wastu wõtta neid uusi Moosese ja prohwetite sõnade selletajaid — misuguseid sõnu Kristus täielikult wõttis, — kuid, kuna „hädahoht on tõsine“, peab meeletuletama, et „uus tõde tähendab hädahohtu nii mõnelegi“. Siis tähendab Dr. Jackson wõidurikkalt: „Meie uus Piibli teadmise töö, mis on Jumala üks paremast andist selle rahwa põlwele, peab ükskõik misuguse hinna eesi tehtud saama“.

Kuid kes andis neile käsu ja luba kuulutada uuest, wähenatud ja lühendatud Piiblist? Muidugi mitte Jumal, kes Piibli andis, sest Ta ütles: „Kõik Püha Kirik on Jumalast sisse antud, ja on kasulik“.

Arwustajad on suurema osa Jumalast antud õpetusi tähelpanemata ja hooletusse jätanud, aga nad ütlewad siiski julgelt, et Wana Testament on praegu nii arusaadaw, loetaw ja kuulutataw kristlike õpetajate ja õpetlaste käes kui kunagi warem.

Wana Testament oli küllalt kõlbulik Kristusele temast õpetada, Paulusele teda tarwitada ja algõguduse wanematele tema peale rajada wõimsa koguduse.

Praegused õpetajad lähewad sellest aga pealiskaudselt üle. Nad kokkukõlastawad Piibelt praeguse eluga, mil walitseb ülekohtus ja omakasupüüdmine, ja selleläbi alandawad nad Piibli tooni ja ülendawad oma seisukohta. Nagu näha, tahawad nad uute õpetustega maailma seisukorda parandada; kuid see on wõimata.

Teeme endale ülesandeks selgitada nende arwustajate põhimõtteid. Meie ei taha nende õpetlastega, kes Piibelt arwustawad, mitte waidlema hakata. Meie tunneme end samas seisukorras olevat kui Eliu Jobi juures.

„Mina olen kõige noorem, aga teie wäga elatanud; seepärast olen ma wiibinud ja kartnud teile üles kuulutada, mis ma ära tunnen. Ma mõtlesin: Nääkigu wanad, ja kes mitu aastat elanud, need andku tarkust teada. Tõesti, waim on inimise sees, ja Kõigewägewama õhk annab neile mõistuse.“

Ei suured ole ikka targad, ega wanad mõista ikka mis kohus. Sellepärast ütlen mina: Kuule mind, ma tahan ka üles kuul-

lutada, mis minagi tunnen... Sest ma olen sõnu täis; waim teeb mu ihule kitsast kätte". Jobi 32. 6—18. Jumala sõna uskuja ei ole kõrge ega tunne üleolemist, kui ta toob esile ja teeb awalikuks õpetlaste (arwustajate) teooriate walesti, iseäranis filmaspibedes laulja üteldust: „Ma olen targem kui kõik need, kes mind õpetasid, sest ma mõtlen järele Su tunnistusi. Ma mõistan enam kui wanad, sest ma pean Su käsikirja". Paul 119. 99, 100.

Meie teame nüüd.

Oma selgitusteks tsiteerime mõned kohad Dr. Jacksoni ülewaatest wastilmunud prof. Peake'i raamatu üle.

„Kui küsida misugused on Wana Testamendi arwustajate tagajärjed, wastus on kahesugune. Esiteks tähendab see arwustus lõpuliikide taganemist nii nimetud „traditsioonilisest waatest“ Teiseks teame meie nüüd, et mitmed W. T. raamatud ei ole kirjutatud nende meeste poolt, kelle nimesi nad kannawad; muinasjutud ja legendid on nendes asupaiga leidnud; mõnda raamatut — nagu Danieli ja Estri — peab lugema enam mõttekujutuse tööks kui ajalooks ja et mitmed asjad mis Jumala kohta käiwad, ei ole mitte Jumala tõde, waid on inimeste arusaamatusi jne.

Kuid waatamata seda kindlat otsust „Jumalast mitte sisse antud“ Piibli osa kohta, tähendab Dr. Jackson mõne arusaamata mõtlemise wiisiga, et need ei saa täiesti aru arwustuse otstarbest, kes kujutawad ette, et arwustus soowib wabaneda mõnest W. T. osast, mis oleks nagu mitte Pühast Waimust sisse antud ja on wärtusetu. Arwustus ei taha wabaneda mingisugusest W. T. osast; ta tahab W. T. terwikuna wõtta, kust wõib jälgida suurt aegade profressi, mille lõputulemus on Jeesus Kristus“.

Kui õnnetumad on siiski arwustajad olnud oma alalhoidmise töös, kui tähelepanna nende raamatute nimekirja, mida Dr. Jackson tunnistab mitte wastuandetuks. Waatame lühidalt millesse on Dr. Jackson usku kaotanud.

Esiteks, loomise „wana traditsiooniline waade“ on tühistatud. Loomise asemele seab ta, — ja kõik teised õpetlased-arwustajad — ewolutsiooni; kuid see on ainult teooria, — ja tõestamata. Wõib ütelda, et see on loss, mis on rajatud liiwa peale. Need punktid, mille peale wõiks ewolutsiooni õpetus põhjenda — nagu mateeria, energia ja elu algused — on praegugi weel õpetlastele mõis-

tatusjeks. Nii et selle teooria seletus on täiesti wastand usule ja usklikele, kes ühes Paulusega usuwad, et maailm oli loodud

Kas oli weeuputus?

Teine Piibli lugu, mida wõetakse enam mõttekujutusena kui sündinud faktina, on weeuputuse ja Noa lugu. Teadus ei wõi anda seletust nii mitmele looduse mõistatuse kohta; kuid Piibel annab meile weeuputuse kohta loogilise, teaduslike ja rahuldawa seletuse. Pealegi on igal antiik (wanaaegsel) rahwal olemas jutustus sellest uputusest. Weeuputuse kirjeldusi leidub ka Babiloni ja Assiria aegsetelt kiwidelt, mis on nüüd wälja kaewatud. Oleks otse ülekohtus seda Piibli sündmust tühistada.

Nagu eelpool lugesime arwustajate tõendusit, et mitmed W. Testamendi raamatud ei ole kirjutatud nende poolt, kelle nimesi nad kannawad. Kui see on nõnda, siis on wanaaegsed prohwetid, kes kõiksugu walet ja pettust huffamõistid, ajaloos kõige suuremad petised.

Eitamine ei ole mitte tõestus.

Kuigi kirjutajate nimed oleks waled, neis raamatutes on siiski olemas imelik foostõla ajas, sähis ja õpetustes, ühes ettekuulutuste imelise täideminemisega, mis eriti puutub Babiloni, Riinewe, Tiiruse ja Siidoni kohta. Arwustajate üteldus, et need ettekuulutused on kirjutatud peale sündmuste täideminemist (juhtumist), ei ole muud kui käimine ümber suure müüri, ja tõendamise, et sellest on edukalt ülesaadud.

Edasi tähendab Dr. Jackson, et Danieli raamat on „enam mõttekujutuse töö kui ajalugu“; et aga seda wäljendust tõena wõtta, tuleks kõik ajaloolaste ja archeoloogide leidused, mis Piibli maades tuntud, tähelepanemata jätta. Need leidused ja wäljakaewamised tõstawad igat tähtsat kirjakohta W. Testamendi raamatutele.

Kristus tõestab W. Testamenti

Uut Testamenti wõtawad arwustajad ilma suurema kõhklemiseta wastu, ja tunnistawad Kristuse ajaloolist isikut. Kuna iga algaja Piibli uurijale on selge, et Kristus tarwitas lõpmata W. Testamenti oma õpetustes, juhatuses ja jutlustustes. Ja just neid samu kirjakohti, mis Kristus tarwitas, eitawad suured arwustajad. Kristus algas sageli jutlustust sõnadega: „Moosese ja kõigi prohwetite ajal“.

Kas on isiklikku [saatanat olemas?

Praegusel ajal ei usu inimesed isikliku saatanat olemasolu. Üldiselt arvatakse, et jutud waimudest ja saatanast on pärit ühest ja samast allikast. Kuid tegelikult erinevad nad kaugelt üksteisest. Esimesed on inimeste sünnitused, kuna teine seisab faktilisel Piibli põhjal.

Jumal on isik. Kõik armastus ja õigus on Temas koondunud. Sawet ütleb: „Jehowa on kuningas, maa olgu wäga rõõmus; rõõmustagu saarte hull. Pilwed ja suur pimedus on tema ümber, õigus ja kohus on Ta aujärje kinnitus“. Eaul 97. 1. 2. On olemas õiguse algus (põhjus), ja see on Jumalus.

Samuti on ka patul ja kurjusel ühine keskkoht, isiklik juht, kust wälja woolab patt, mis maailma laastab. Kristus ütleb, et patu isa on saatan (kurat). Joan. 8. 44. Mõtteta on oletada, et patt ja kurjus kestawad lõpmata maailmas. Nende wili häwitab neid ära. Nad kestawad seni, kuni on isik olemas, kellest nad wälja woolawad.

Pimeduse walitseja.

Wõitlus kurjuse vastu, mis meie siin maa peal peame, on wõitlus saatanat organiseeritud jõudude wasti — räägib Püha Kiri. „Sest meil ep ole mitte wõitlemist were ja liha wastu, waid suurte würtirite ja waldade wastu, selleksinatse maailma pimeduse walitsejate wastu, waimuliku kurtjuste wastu taewaste asjade sees“. Ewesuse 6. 12. Patu hädaoht paistab uues walguses, kui meie mõistame, et on olemas elaw, mõtleja olemus ümbritsetud kurjadest inglitest, kes jatkab wõitlust Jumala riigi wastu.

Meie teame, et meie hing on lahinguwäli, kus wõitlewad õigus ja ülekohus, Jumal ja saatan, hinge omandamise pärast.

Jesus, siia maa peale tulles, teadis, et Ta peab suurt wõitlust pidama saatanat ja ta kuningriigi wastu.

Ta teadis wäga hästi wastase jõudu, sest Ta ütles: „Ma nägin saatanat, kui wälgu taewast maha langemat Luka 10, 18. Ta ei wõidlenud mitte inimliku kurjuse wastu, waid kõige õiguse waenlase wastu. Sage-dasti öeldakse, et muud kuradid ei ole olemas, kui see kurjus, mis inimestes asub. Piibli tõed aga liikawad selle oletuse ümber. Peale ristimist Jordanis elas Jesus läbi suure kiusatuse kõrbes. „Siis wiidi Jesus Pühast Waimust kõrbe, et Teda pidi kuradist kiusatama... Ja kiusaja tuli Tema juure

ja ütles: Kui Sa Jumala Poeg oled, siis ütle, et needsinatsed kiwid leiwaks saawad“. Matteuse 4, 1—3. See kirjakoht siin räägib selgesti, et saatan isiklikult kiusas Kristust, ja rääkis Temaga. Teine arusaamine, sellekohta, nagu oleks Kristus ise end kiusanud, on täiesti wõimatu. Edasi oli Kristusel kokku puutumine saatanaga püha koja harjal. Weel tähtsam filmipilt oli kõrge mäe peal, kus saatan näitas Kristusele selle maailma kuningriiki, ja lubas need Temale anda, kui Ta teda (saatanat) kummardaks. Kõik need kohad õpetawad, et on olemas isiklik saatan — „kurja wägede würt“. Nii hästi Kristuse ajal, kui ka praegu waldab see nägematu waenlane inimeste meeli. Ja kui Kristus kurje waimusi inimestest wälja ajas, oli Tal tegemist isikliku waenlasega. Ta rääkis nendega, ja sõitles neid. Kurjad waimud tundsid Teda kui Jumala Poega; samuti teadis ka Jesus kust nad pärit olid. (Luka 8, 27—31). Kui oleme selgusele jõudnud isikliku saatanat olemasolu kohta, tekib loomulikult küsimus: „Kust on see kuri olemus tulnud?“ Ta on isik, tal on wõimus, tal on mõistus, ta on oma inglitega nägematu.

Kust on saatan pärit?

Pöörame nüüd tema tekkimise loo juure. Püha Kiri ei ole selle kohta kahtluseks ruumi jätnud. Jumal annab selgesti teada kust ta on pärit. Jesus ütles, et saatan on taewast maha langenud. „Taewas“ on siin kahtlemata Jumala asupaigana tähendatud. Proh-wet Jesaja kirjeldab selgesti miks ja kuidas ta langes. „Kuida oled sa heikjas koidutäht taewast maha langenud? Kuida oled sa maha raiutud, kes sa paganate ülemad wõimatumaks tegid? Aga sina mõtlesid omas südamas: Ma tahan üles minna taewa, üle Jumala tähtede tahan ma oma aujärje tõsta, ja istuda koguduse mäe peal põhja pool. Ma tahan üles minna kõrgema paku pilwe paika, ja enmast kõigekõrgema sarnat, seks teha. Aga pörgusse peab sind liikatama-sügawa augu kohta. Kes sind näewad, waatawad üksi filmi su peale, panemad sind tähele, ja ütlewad: Kas see on see mees, kes tegi, et maa wärikes, ja kuningriigid wabisesid? Ta tegi maad, kus elatakse, kõrwe sarnatseks, ja kiskus nende linnad maha; teda tema wangiks sai, neid ei lastnud ta lahti koju minema“. Jesaja 14. 12—17. Nendes tähtsates salmides leiame üldise

kirjelduse saatana langemise põhjusest. Enese-
ülendus oli see. Ta tahtis asetada end üle
Jumala, ja tõstis mäsü oma Looja vastu.
Lõpeks kirjeldab prohwet saatana maa peale
heitmist, mille ta täielikult on häwitanud.
Saatana oli walguse inglits loodud. Temale
oli määratud kõrgem koht inglite seas.

Tyruse kuninga
symboli all annab
prohwet Esekiel
järgmise tähtsa kir-
jelduse saatana
loomisest ja tööst:

„Inimese poeg,
halka nutulugu
Tyruse kuninga
pärast ja üttele tema-
le: Nõnda ütleb
Issand Jehowa:

Sina oled see, kes
kõiksuguse wara
finni paneb pitse-
riga, ja oled täis
tarkust ja koguni
ilus. Sa olid Ede-
nis, Jumala aias,
kõiksugused kallid
kiwid olid su kate,
su trummide ja
wilede mängid
olid su juures wal-
mistatud sel päe-
wal, kui sind loodi.

Sa olid kui Kerub,
kes wõitnud, ja
kes äralepitamise
kaant kattis, ja Ma
olen sind pannud
Jumala püha mäe
peale, et sa tuliste
kiwide seas kõn-
disid. Sa olid ilma-
laimata oma teede
peal sest päewast,
kui sind loodi, seni kui kõwerust su seest leiti.

Su suure kauplemisega on su seestpidine
täis wäekaubade tööd saanud; ja sa oled pattu
teinud; seepärast tahan sind ära teotada, et
sa ei pea Jumala mäe peal olema ja sind
ära hukata tuliste kiwide seast, sina Kerub
kes katab. Su süda on ülbeks saanud su ilu
läbi, ja oled oma tarkuse ära rikkunud oma
hiilguse pärast; ma tahan sind maha wisata
maa peale, ma tahan sind silmameks teha
kuningate ees“. Esekieli 28. 12—17.

See Jumala trooni juures seisew ingel
halkas ennast austama. Tuhanded inglid

said tema pooldajaks. Rahtlemata süüdistas
ta Jumalat wägiwallas, ja püüdis ajutada
omale kuningriiki. Taewas oli wõitlusega
täidetud. Truud inglid olid kurwad, nähes
missugust teed saatana walis. „Ja sõda tõusis
taewas: Mikael ja tema inglid sõdisid len-
dama maa vastu, ja lendaw madu sõdis

ja tema inglid. Ja
nemad ei saanud
wõimust, ja nende
aset ei leitud mitte
enam taewast. Ja
suur lendaw madu
heideti wälja, wana
madu, keda hüü-
takse kuratiks ja
saatanaks, kes kõit
ilmamaad effitab,
teda heideti maa
peale, ja tema in-
glid heideti maha
temaga, Ilmut.
12, 7—9.

Saatana saatus.

Kuigi saatana oli
taewast Jumala
trooni juurest, ära
heidetud, siiski ei
lõppenud wõitlus
sellega. Maailm
peab teadma, et
saatan on walelik,
ja Jumal on ar-
mastus ja õigus.
Wõitlus oli üle-
toodud maa peale
kui Adam ja Ewa
olid wõidetud saa-
tana kiusatusest.
Rohe peale selle
töötas Jumal
omast armust, et
Kristus saab maa

pea rõhuma. Waata 1. Moosese 8, 15.

Kristus ilmus seda töötust täide wiima.
Ta sgab jäädawalt wahet tegema õiguse ja
wale wahel. Kristus suri risti peal, saawu-
tades täieliku wõidu. Sellest peale oli saa-
tana saatus kindlaks määratud. „Et nüüd
lapsed liha ja were osalised on, otse nõnda
on tema ka ise sest osa saanud, et ta pidi
surma läbi ära kaotama selle wäe kellel surma
üle wõimus oli, see on kurati“. Ebrea 2. 14.

Saatana saab oma inglitega lõpuks tule
järwes ära hukatud, „mis valmistatud kuradile
ja tema inglitele“, ja patt saab ära kaotatud.

Kummarada — ja sa omandad kõit!

Tõeline ristiusk.

Ainult üks piibel kuid palju usulohkusi? Mis on tõde?

Järg.

Nagu puud tema wiljast tuntakse, nii tuntakse ka kristlast tema tegudest. Need näitavad, kas tema usk on tõeline või ei; mõddupuu on Jumala sõna. Kui meie elu ei ole kokkukõlas Püha Kirjaga, ei ole meie usk ka mitte tõeline. Siis ei ole ta „ülesehitud apostlite ja prohvetide rajale“. Siis on ta surnud usk, nagu Jakobus seda nimetab, öeldes: „Nõnda ka usk, kui temal ei ole tegusid, on iseeneses surnud. Aga mõni võiks öelda: Sul on usk ja mul on teod; näita mulle usku ilma tegudeta, siis tahan ka mina oma usku sulle näidata oma tegudega. Sa usud, et Jumal on üksainus; ja teed hästi; kurjad waimud usuvad ka ja wärskawad. Aga tahad sa teada, on tühine inimene! et usk ilma tegudeta on surnud?“ „Sest otsekui ihu ilma waimuta on surnud, nõnda on ka usk ilma tegudeta surnud.“ Jak. 2, 17—20. 26.

Gebr. 11. peatükis kirjeldatakse tõelist ja elawat usku ja mil kombel ta ennast ilmu- tab. „Selle läbi on wanemad tunnistust saanud“. Gebr. 11, 2. Paljud usuvad, et Wana Seaduse ajal tegudest õigeks mõiste- tud, kuna Uue Seaduse ajal õigeks mõist- mine usu läbi tulla. Eõepoolest katsusid seda paljud juudid; kuid see katse läks nurja, ja Püha Kiri näitab väga selgesti, et see ei ole läbiwiidaw. „Seepärast et kätse tegudest ükski liha ei mõisteta tema ees õigeks; sest kätse läbi tuleb patu tundmine“. Room. 3, 20.

Inimesed ei ole õigeks mõistmist kunagi omandanud muul teel kui usu läbi. Kuulge, mis Eebrea raamatu kirjutaja selle kohta ütleb: „Usu läbi on Aabel Jumalale ülema ohwri toonud kui Rain, mis läbi tema on tunnistuse saanud, et ta õige oli, kui Ju- mal temast andis tunnistust; ja seesama läbi räägib tema alles, et küll on ära sur- nud“. Gebr. 11, 4. Usu läbi tõi Aabel pa- rema ohwri kui Rain, ja selle usu läbi mõis- teti teda ka õigeks. Need wennad läksid ka- hekesi mõlemad ohwerdama. Aabel „tõi oma pudulohuste esimesest soost ja nende raswast“, Rain aga tõi „Jehoowale roaohwri maa- wiljast“. 1. Moos. 4, 3. 4. Jumal oli kät- finud ohwerdada ute- ja oiniktalle ehk wa- fikat; Rainil aga, kui põllumehel, oli õige sündsam ohwerdada maawiljast. Võib olla arwas ta, et Jumal ei wõta seda nii tõsi- felt ja täpselt; ohwer, ükskõik mis kujul, on

ju ikkagi ohwer! Aabel aga sellewastu, jär- gides Issanda juhatusi, ohwerdas „oma pudulohuste esimesest soost ja nende raswast“.

„Usu läbi wõeti Genof ära, et tema ei pidanud surma nägema, ja teda ei ole lei- tud, seepärast, et Jumal teda ära wõtnud: sest ennegu teda ära wõeti, on temal tun- nistus olnud, et ta Jumala meele pärast on olnud“. Gebr. 11, 5. Genof elas jumala- kartmata inimsoo keskel. See oli usmatuse aeg, mis sugust ainult meieajaga võiks kõr- wuti seada, kuid sellegipärast hoidis ta en- das alal elawat usku Issanda sisse. Need, kes elawad Kristuse tagajärel ajal ja kel- lel on jarnane usk, wõetakse ka taewasse ilma surma maitsemata. 1. Kor. 15, 51. 52.

„Usu läbi on Noa, Jumalat kartes, laewa walmis teinud oma pere ärapeastmiseks, kui tema Jumalalt sõna sai neist asjust, mis weel ei olnud näha; mis läbi tema maa- ilma hukka mõistis, ja sai selle õiguse päri- jaks, mis usu läbi tuleb“. Gebr. 11, 7. Kui- das wõis Noa usk hukka mõista maailma, mis siis hukka läks? Just seeläbi, et ta tegi täpselt kõik, mis Issand oli käskinud. Nae- rust ja pilkest hoolimata asus ta agarasti laewa ehitusele. Inimlikust seisukohast wäl- jaminnes ei olnud mingit wäljawaadet sel- leks, et tema seda laewa kunagi oleks wõi- nud tarwitada; aga see ei takistanud teda ettewõttes. Iga haamrilööb laewa pihta kin- nitas Noa usku Issanda ettekuulutusesse weeuputuse suhtes. Tema usk mõistis hukka tolleaegse maailma; selle tõttu omandas ta õigeks mõistmise — „sai selle õiguse pärijaks, mis usu läbi tuleb“.

Abrahamil oli hea elujärg oma isa kajas, enne kui Issand teda kutsus Kuid siiski kuulis ta ilma waturääkimata Issanda kätse. Ta ei küsinud, kuhu temal tuleb minna — ta „läks wälja, ja ei teadnud mitte, kuhu ta pidi saama“. Gebr. 11, 8.

Ainult üks Piibel.

On olmas ainult üks Piibel, mis on ühesugune kõigis mais ja kõigis keeltes. See on Jumala raamat meie Jumala Waimu juhatusel kirjutud. Ta on meie juht- ja päästendõr — teenäitaja.

Tema räägib selgesti ja arusaadawalt, ta ei ütle üht asja, et sellega teist tähen- dada. „Kui su sõna ilmub, siis ta walgustab,

ja annab mõistust neile, kes kohtlased on". Paul 119, 130. Mida see raamat on forda saatnud nendes maades, kuhu ta on sissepääsu leidnud, selle peale olen juba tähelepanu juhtinud. Ei ühtegi teist raamatut või ligikaudugi temaga võrrelda. Tema mõju on väljaspool sõrdlust, tema mõimule ei suuda keegi piiri panna.

Mispärast on nii palju usulahkusi?

Ma tarwitan sõna „usulahk“, sest see on kõige rohkem tuttav. Kui meie meele tuletame, et Paulus wariseeride awalduste järele oli „natsarejide wõõra usu (teiste keelte tõlked: lahkust) peamees“ ja et esimeste kristlaste kogudust nimetati „wõõrats usuls“ s. o. lahkusiks (Ap. t. 24, 5. 14), siis ei ole imeks panna, et meie sama saatuse osalisteks saame. „Küllap jüngerile seikki saab, et tema on kui tema õpetaja, ja sulane kui tema isand; kui nemad perewanemat Beeltsebuliks on hiiidnud, kui palju enam ta peret“. Matt. 10, 25.

Mispärast on nii palju usulahkusi, kui on olemas ainult üksainus Piibel?

See küsimus äratab veel rohkem uudishimu, kui meie ühtlasi meele tuletame, et kõik need usulahud tahawad Piiblit enda juhtnõõriks wõtta, tunnistades endid tema õpetusi järgiwat.

Kui kõik rajaksid enda usu ainuüksi Jumala sõnale, siis oleks ruumi ainult ühele kogudusele. Kui Jumala sõna saab meie ainumaks teejuhiks, siis tuleme „ühesugusele usule ja Jumala Poja tundmisele“ ja saame „täieks mehiks Kristuse täie ea mõõtu mõõda; et meie ei pea enam wäetamad lapsed olema, ja ei lasse endid õõstutada ega takkpidi kõigutada igast õpetuse tuulest, inimeste petmise ja tigeada kawaluse läbi, miska nemad kawalasti püüawad meid petta“. Gewes. 4, 13. 14.

Piibel ei ole süüdi asjaolus, et kristlaste keskel nii palju üksteisest erinewaid usulahkusi ja usulisi waateid olemas. Põhjust tuleb otsida mujalt. Ja sama põhjus oli juba apostlite päiwil tugewaks tõukejõuks. Paulus nimetab seda „ülekohtu salajasjaks“, 2. Tesf. 2, 7. Apostlikliku koguduse „enese seast“ tõusid esile mehed, kes rääkisid „pöörasid kõnesid, et namad woifsid jüngerid eneste järele haugutada“. Ap. t. 20, 30. Inimesed on ilka rohkem ja rohkem enda kõrwad ära pööranud Issanda sõna poolt ja heitnud „tühjade juttude“ poole, wõttes „eneste himude järele eneste õpetajaid...“ seda mõõda kui nende kõrwad sügelewad“. 2. Tim. 4, 1—4.

„Aga mil põhjusel seletatakse ja mõistatakse Piibelt nii wõõriti?“ küsitakse tihtilugu. Kuulge, mis Jeesus ütleb: „Teie eksite, sest teie ei mõista Püha Kirja, ega Jumala wäge“. Matt. 22, 29. Saduseerid arwasid, et nende waated surmuse ülestõusmise suhtes on rajatud Jumala sõnale; Jeesus aga tegi selgeks, et nende poolt ülesseatud arwamine erines suurel määral Piibli kui ka selle kirjutajate mõttest. Usna kindlasti oli neile Püha Kirja teoreetiliselt tuttav; kui tõepoolest ei tunnud nad seda mitte. Ükski ei wõi tõelikult Kirja tunda, ilma et ta ühtlasi Jumala wäge ei tunneks.

Mis on tõde?

Jumala sõna on tõde. „Pühitse neid oma tõde sees; sinu sõna on tõde“. Joan. 17, 17. Jumala sõna mahutab enesesse terve Püha Kirja. Ingel nimetab teda „tõde raamatuks“ (Laan. 10, 20), ja laulja ütleb Issanda lahkudest: „Kõik ju lahkud on tõde“. Paul 119, 151. Nagu ülemalpool nägime, olemä meie Püha Kirja saanud Kristuse läbi. Tema Waim räägib kõikide selle kirjutajate kaudu. Tema on „tee ja tõde ja elu“; ükski ei saa Issa juure muudu kui tema läbi. Joan. 14, 6.

Kas enamus wõi tõde.

Teatud inimesed juhiwad sagedasti kõrgilt kõikide tähelepanu selle suure hulga peale, kes nende põhimõtteid toetawad; sääljuures unustawad nad aga et kõik, mis ususe ja kõblusesse puutub, nende küsimuste lahendajaks on ainult Jumala sõna ja mitte eksiwad inimesed. Teiste sõnadega: nad tõendawad, et tõde arwuliselt suurema hulga käes on. Kas on see aga eksimata wiis wahet teha tõde ja wale wahel? Kuidas oli lugu siis, kui Israel tund wafika ette lumardas? wõi kui Ahabi päiwil, kui Israeli miljonite seas ainult seitssetuhat ei olnud eneste põlwi Baali ette nõtkutanud? Ehk kui Elias üksi 450 Baali prohwetit wastu pidi seisma? Kellel oli õigus ja kes oli siis taewaga kokkukõlas?

Ei, tõde pole mitte alati arwuliselt suurema hulga käes, ja kui selle mõttega meid wõita püütakse, siis ärgem saagem araks, waid tuletagem meele imewas eas olewat ja pilliroo karbiseses wiibiwat poeglast, Betlema noortmeest Koljati ees, Kideoni wäikest hulka ja ühtteistkümmend Kalilea kalameest. Äрге unustage üalgi Jumala wäe imelisi awaldusi ja Kristuse sõnu: „Ära kardate mitte, fina weikene karjute, sest et teie isa hea meel on teile kuningriiki anda“. J. C. R.

Noorsoo osakond.

Digest algamisest ja lõpulewiimiseft.

Imelikult ühise mõtte läbi ühendatud 66. eriraamatust koosnew piibel toob meile kõitsuguseid teateid paljudeft alatud ja lõpulewiidud meisterlikkudeft ehitustest. Sa jutustab aga ka ehitustest, mis sugused lõpulewiimata jäänud.

Nii kõneles kõif inimpere alguses 1. Moos. 11. p. järele ühte keelemurret, kui nende seas mõte tõusis üht suurt, imelikku linnatoolist torniga maja ehitada, mille tipp taewani pidi ulatama.

Peagi alustati tööga, asetades ühte kiwi teise peale ja efiteks näis kõif hästi edenewat.

Jumal aga pidas silmis nende Sinearimaa orus tege ufes olewate ehitajate tööd.

Need ehitajad ei olnud Jumalalt küsinud, kas ka tema nende ette wõttega nõus on.

Kui torniga linn juba oma lõppjärgu lähedale oli jõudmas, siis segas Jumal end selle ette wõtte teostamise wahela ja kohe muutus kõif filmapilkfelt. Nende keel segati sõnapealt ja weel nõnda täielikult, et nad torni ehituse pooleli jätsid ja laiali läksid.

Miskpäraft ei wõinud see rahwas, kellel küll oli ehitusmeistreid ja ka töölisi, seda suurt alustatud ette wõtet lõpule wiita?

Adwentnoorsoole on wäga tähtis seda uurida ja dieti mõista. Põikema mõtte juures selgub meile kohe see põhjus mis oli: Nad tahtsid seda enestele teha ja ei mitte Jumala auks. Nad tahtsid seeläbi enestele „nime teha“.

Nad ei wõlnud seejuures mitte Jumala tahtmist arwele ja nende nõud ja plaanid

olid Jumala plaanide wastu, mispäraft ka nende alatud töö pidi pooleli jääma ja nende plaanid tühinema.

Tähtsam kõigist ehitustest on meie ise loomu tempel. Iga inimene ehitab selle kallal igal oma elupäewal. Kas ehitad, noor sõber, oma wõi Jumala jaoks? Kas püüad oma nimele kuulsust saada, wõi püüad sa Jumala nime auks ehitada? Waata, et sa Jumala plaani järele ehitad ja ei mitte oma tahtmise järele, muidu saad sa ühel

päewal äratundma, et sa ei saa lõpule wiita, mis sa alganud oled. On palju noori, kes kärmed on midagi algama, aga kui mitmed ei wiia seda head algatust lõpule!

1. Kuningate raamat 5 peatükis jutustatakse iibe suure ehitusmeistri elust ja tegudeft kes ühtlasi oli ka suur kuningas ja mõtetark. Salomoni templist, wana ilma imeft ja ehituskunsti meistritööft loeme 19. salmis: „Sa waata, mu meeles on Jehowa, oma Jumala nimele üht koda ehitada...“ Edasi loeme 6. p. 38. s.: „nõnda ehitas ta seal kallal seitse aastat“.

Seda hoonet ehitati

Jumala plaani ja juhatusela järele ja Salomonil, tema ehitajal, oli waimustust algatuselks ja jõudu, osawust ja püüwust tema lõpule wiimiseks. Ehituseks tarwitati ainult kõige paremaid materjaale: toredaid Libanoni seedreid, kallid kiwa, kulda ja hõbedat, mis kaugelst Aafrikast Jerusalemma toodi. Nii sai see tempel digel ajal walmis ja Jumala teenistusele pühitsetud.

Kui Moosesele ufesandeks tehti püha paika ufes ehitada, milles Jumal end oma rahwale ilmutada tahtis, andis ta temale kõige kõrgema plaani. 2. Moos. 40. loeme, et Mooses tegi kuidas Jehoowa rääkis ja

Kas ehitad kalju wõi liiwa peale?

nõnda lõpetas ka Mooses selle töö. Saalomon, Mooses ja Neemia (tõlgitud: Järeleehitaja) kuuluvad nende hulka, kes kord alatud tööd ka lõpetanud on.

Jeesus kui suurim kõikidest waimulikkudest ehitajatest on ka ehitamisest rääkinud. Tema nimetas kahte klassi ehitajaid, tarju ja rumalaid, esimesed, kes tema sõna, kalju peale ehitawad, teised kes inimeste sõnade, liiwa peale ehitawad. Jeesus rääkis ka kõikide ehituste tulewaseft saatuseft. Ainult see ehitus jääb seisma, mis on rajatud Kristuse, selle lihaksaanud sõna, peale.

Iga noor inimene on teatud mõttes ise oma ehitaja. Kui tähtis on, et elu noores eas hästi põhjalikult saab ehitatud ja et selleks kõige parem materjaal saab tarwitatud: ainult head mõtted, ausad jutuained, paremad raamatud ja paremad sõbrad. Enam jagu noortest ehitawad ajalikult, aga adwentnoored peaks õppima igawiku jaoks ehitama. Mõtelgem ikka ja alati, et ainult see iseloom, mis jumaliku iseloomu eeskujul on ehitatud, saab kohtupäewal suure Rohutniku poolt tunnustatud.

Hommitumaa wanafõna ütleb: wara kaotatud — mitte midagi kaotatud, terwis kaotatud — wähe k otatud, iseloom kaotatud — kõik kaotatud. See on tõde. Paljud ehitawad raha, wõimu ja mõju, teised jälle kuulsuse ja teaduse, ehk jälle ilmatarkuse ja ilu peale. Kes aga Kristuse selle igawese kalju peale ei ehita, selle hoone wariseb kord kokku.

Tihiti imestame inimesi, kes suuri ülesandeid oma peale on wõtnud — ja neid ka läbi wiinud. Õppigem nendelt meie oma elu jaoks! Häameelega loeme näituseks Kolumbuseft, kes Ida-Indiasse tahtis sõita, aga läände sõitis. Kui araksaanud meesfond mäsama hakkas, kirjutas Kolumbus oma raamatusse waid: „Täna purjetasime lääne sihis, ja pidasime kurssi“. Sedawiisi kirjutas ta päewast päewa, kuni ta maa leidis. Ta wiis oma ettewõtte kiudlasti läbi.

Üks teine näitus on Edison. Suuris enam kui kaks aastat enne kui see suur leidja diget materjaali leidis elektrilambi hõõgniidi jaoks. Wähe eega enne leidmist ütles üks sõber tema wastu: „Mina, sinu asemel, jätaksin otsimise järele ja ei raiskaks nende tühja katsete peale raha ja aega. Kas sa ei näe weel, et niisuguste kauaaegsete katsete järel sul enam tagajärgi olla ei wõi?“

„Ei wõi olla tagajärgi?“ imestas Edison. „Tõelikult on mul wäga palju tagajärgi olnud, terwelt 6000. Ma tunnen nüüd

6000 segu, mida tarwitada ei wõi“. Wähe hiljem leidis ta kõlbuliku materjali: tema laboratooriumis wilksatas walgus, tuli, mis inimsoole nii suureks kasuks pidi saama.

Jeesus on meie suur eeskuju — eluillesande täidesaatja.

Oma surma eel wõis ta öelda: „Mina olen sind austanud maa peal: ma olen töö lõpetanud, mis sa mulle oled annud, et ma pidin tegema“. Joh. 17, 4. Mis oleks saanud, kui Jeesus oma tööd ei oleks lõpetanud? Lunastusplaan oleks äpardanud ja inimsugu oleks igawesti hukkunud. Täna gem Jumalat, et Jeesus temest alustatud töö on lõpetanud, ja et tema ka on töötanud tema poolt meie sees alustatud töö lõpule wiia.

Meie kõikide südamlit igatsus on, et meie adwentrahwa noorsugu nende seas oleks, kes seda, mis nad iial alustawad, ka lõpule wiiksid ja kes mitte sellesse suurde hulka ei kuulu, kes ainult algawad.

Meie seisame praegu maapealse töö lõpetamise eel. Uga lõpetamiseks wajame meie noori, kellede südames Jeesus oma armutööd wõib lõpetada — noorimehi ja tütarlapsi, kes on kõigis ustawad Jumalale ja kes isegi siis tema plaani järele ehitawad, kui kõik maine kõigub ja kokkuwariseb,

Weikeseid asju hinnatakse harilikult wähe, aga meie ustawuseft weikstes asjades on fogu meie wäärtus äraolenew. Ustawus weikstes asjades teeb meid kõlblikudeks suurte asjade jaoks.

Seepärast püüa lõpule wiia, mida oled alganud: lugemiskursust, piiblitugemist ja muud. Jumala töö wajab noori, kes on ustawad ka elu wäiksemis asjus. See teeb meid kõlblikuks suuremate ülesannete jaoks, mis adwent-noortfugu ootab, nimelt: wiia adwentkuulutust kõigele maailmale selle rahwapõlwe ajal. St. Rasmusen.

Loti õnnetu walik.

„Siis tõstis Lot oma silmad üles ja waatas kõik Jordani lageda kohad läbi, et (seal) kõiges paiges wett oli. Enne kui Jehoowa Sodoma ja Komorra ära rikkus oli see (maa) kui Jehoowa rohuaed, nõnda kui Egiptus, kust Soari minnaks. Ja Lot walis enesele kõik Jordani lageda koha ja Lot läks teele hommitu poole ära ja nemad (Abram ja Lot) lahkusid teineteisest ära. Abram jäi elama Kanaani maale ja Lot jäi elama lageda maa linnadesse ja pani omad telgid üles Soodomast saadil. 1 Mos. 13, 10—12.

Otsustus terve eluaja jaoks.

Inimese elus on filmapilke, mis tema saatust kogu eluaja jaoks otsustavad ehk ära määravad. Minutipikune aeg on sagedasti mõne inimese eeloleva eluaja otsustaja. Need on niisugused ajad, millal meie otsustame oma tulevase elu ja käekäigu üle, kas heaks eluks või õnnetuseks. Need on ülitähtsad filmapildid, mille ajal ükskõiksest otsustada ei tohi. Ülalolev kirjakoht näitab meile, kuidas noorele Lotile sarnane otsustus-filmapiilkätte oli tulnud.

Sarnase otsustusfilmapiilgu järele jääb tihti otsustaja oma waliku juure kogu eluks ajaks, olgu see walik kas hea ehk kuri. Sagedasti ei tulegi enam paremat waliku wõimalust ja inimene käib oma walitud rada edasi. Önn sellele, kelle walik on headuse poole olnud, kuid kahju, kui keegi on oma otsustamise filmapiilgul walinud — kurja...

Niisuguseid otsustusfilmapiilke tuleb inimestele Jumala nõupidamise järele iseäraliselt noores eas ette. See on ka mõnikord ainus otsustusfilmapiilk.

Meie walik ilmutab meie iseloomu.

Seda näeme Loti kui ka Abrami juures. Lot waatas ilusat maad, ja just otsiski seda; tema eesmärgiks oligi see. Lot ei mõtlenud ühegi takistuse peale, mis sellel ilusal maal oleks teda wõinud tabada, waid ta peasisht oli, kuidas oma ajalikku kasu edendada. Abram waatab Jehoowa peale. Abrami meeles mõlkus, kuis paremini oma Jumalale elada Abram pakkus oma wennale wabaduse, öeldes: „L ä h e d s a wasafut kätt, siis lähen ma paremat kätt, ja L ä h e d s a paremat kätt, siis lähen ma wasafut kätt“. See ettepanek näitab wahet maailmalapse ja paluwa jumalalapse wahel.

Abraam tegutses rahumehena. Ta teeb ettepaneku, „ärgu olgu riidu sinu ja minu wahel minu karjaste ja sinu karjaste wahel“. Lott ei tee karjaste wahel asuwast riiust palju wälja. Abram on aga üli-suuremeelne. Ta ütleb walimise eesõigusest, milleks temal kui wanemal wennal, kui peal, eesõigus oli, lahti ja jätab selle nooremale, et see walida wõiks, mida ta omale kõigeparemaks peab. Lot lasi enesele sarnase waliku eesõiguse wäga meeldida; ta ei mõtelnud sealjuures muu, kui oma kasu peale.

„Jumala sõber“ on ka tõsine inimeste sõber. Seda meie Loti juures ei leia. Lot oli juba niipalju rikkust saanud, et ta end pea iseseiswana tundis. Ja et ta edaspidist kooselamist enam kasulikuks ei pidanud, oli ta kohe walmis sõpruse sidemeid lahti peastma. Nad lahkusid...

Abram ehitas igal pool Jumalale altariid ülesse (1 Mos. 12, 7. 8; 13, 4. 18.), kuna Lotil ühtegi altarit ei olnud. Lotil polnud aega altarite jaoks.

Abram otsib ja leiab Jumalaga ühenduse. Abrami koda oli palweloda. Lot aga: w a a t a s kõik Jordani ümbruse läbi, w a l i s kõik Jordani lageda maa enesele, l ä k s t e e l e, lahkus omast isalikust sõbrast, j ä i e l a m a Jordani juures asuwatesse linnadesse, löi oma telgid ülesse Soodomast saadil ja lõpuks elasli Soodomas!

Jumaliku nõuta walik toob hukatust.

Kes enesele teid walib, ilma et Jumala käest nõu küsiks, see teeb rumalaste! Selle maailma tarkus ja nõu on Jumala juures jõledus. Kes end Jumala nõu ja eelhoollituse alla paenutab, nii kui seda Abram tegi, teades, et Jumal kõik paremini teeb, kui inimene, sellel läheb kõik hästi korda.

Oma waliku juures ei pannud Lot rõhku ligimese armastuse peale; ei hoolinud usust enese ja ta kodakondsuse kasuks. Mida ta seeläbi wõitis, oli hukkuw kodu Soodomas. Ta kaotas Soodomas õnnistusrikka ühenduse oma kaaswenna Abramiga. Üffi oli ta siin keset tühja Soodoma rahwast. Ta kombelise kindluse ja iseloomu ustawuse juures tulid nõrkused esile. Tema önn häwines seesmiselt ja wäliselt; ta warandus wähenes esiteks ühe sõja läbi, kadus Soodoma hukkamisega hoopis; ta kaotas oma poolehoidjad, wäimehed, oma naise, tütreid ja peaaegu ka enese hinge. Kuna Abram kõikide usklikeude isaks sai, sai Lot paganliku Amoni rahwa isaks.

Kumba waliksid sina? Mõttele selle üle järele. Noor elu on waliku ja otsustuse aeg. Sinu walikust oleneb ka tulewiku saatuse ära, kas õnneks, wõi õnnetuseks. Ma soowitan sulle ühte ustawat sõpra, kelle nõuande järele sa walida wõiksid; loe Jesaja raamatust 9 peat. 5. salm, seal seisab tema nimi. Wõi ehk arwad enese küllast küpse olema, et ise oma saatuse üle walida. Lot walis ise, tagajärjed olid kurwad. Lot ei hoolinud elatunud sõbraga koosolemisest ega eeskujust, ta soowis iseseisew olla. Nii wõid ka sina, noor sõber walida, kui sa nõuandjat ei soowi. Elatanud Joosua soowitas lord: „Kartke Jumalat ja teenige teda tõsise südamega. Aga kui see teie meelest paha on Jehoowat teenida, siis walitsege enestele t ä n a, keda teie tahate teenida... Aga mina ja minu pere, meie tahame Jehoowat teenida“. Jos. 24, 14. 15.

M i d a w a l i d s i n a ?

Ainetel Ed. Mägi.

Meie kindel warjupaik.

See oli uueaasta õhtul. Mina tulin jumalateenistusest ja minu meeles hõljusid weel jutluse sõnad kui ka koori laulude helin, mida olin kuulanud. Iseäranis meeldisid mulle Paul Gerhardti uueaasta salmi sõnad:

Sa ole isaks waestel,
Mõuks abitudel lastel,
Kes efsind—saada teele, j. n. e.

Kui neid sõnu laulukoori poolt mõjurikkalt ja südamlikult ettekanti, ja kui paljude kuulajate huuled südamlikult neid sõnu kaasalaulsid, olin ma omas mõttes kindel, et see palwe kõigeförgema armutrooni ette ülestõuseb. Jumal ei wõi tõesti oma laste niijuguseid palweid tähelepanemata jätta.

Kui ma nüüd teel kodupoole ka oma uue aasta mured mõttes Jumala ette tandsin, kuulsin ma enese järel kiirestawaid samme ja ühe silmapilgu kestel oli üks umbes üheksa aastane tütarlaps minu kõrwal, nagu minu weikene tütar harilikult teha armastab. Mina ei rääkinud ainsamatti sõna temaga; ma ei waadanud isegi temale näkku. Mulle selgus kohe mis tema soow oli. Meie järele tuli lähimitejate noortemeeste salk, kelle eest ta minu juure oli põgenenud. Kui need meie järele jõudsid, tuli lapsuke minu kõrwalt ära ja asetask end minu ette, jättes mind omale seljaguseks.

See kõik sündis ilma ainsama sõnata, nii kui iseenesest; ainult minu süda rääkis seda iseenesele ja rõõmustas. Sulguste kari läks waitfält meist mööda, waadates ainult minu eel minewa lapsukese peale, kuidas see kindlal sammul ja kartmatalt edasi astus. Peagi selle järele kallask see laps kõrwalolewasse uulitsasse, paar tänulikku pilku minu poole heites.

Selle juures tekkisid minu sees iseäralikud mõtted. Kui südamlikult rõõmustasin ma lapse usalduse üle minu wastul!

Kui õnnelikuks tegi see mind, kui tugew ja kõikwõimeline olin ma siis enese meelest, et ma sellele lapsukesele wõisin kaitsjaks olla.

Mis küll kõik oleksin ma hädaohu korral selle lapse kaitsjaks teinud. Kindlasti samapalju kui oma enese tütre eest.

Kui aga see mulle, kui nõrgale inimesele, rõõmu walmistas, misjuguseks rõõmuks wõib küll see Jumalale olla, kui tema lapsed temalt kaitsjet paluwad! Ja kui suuri hädaohu wõib tema silmapilkselt kõrwaldada, kui meie aga temalt kaitsjet palume!

Selle lapse teguwis näitas mulle selgesti kuidas meie kui Jumala lapsed alati peame tegema.

Noorsoosafondadele tähelepanemiseks.

Et noorsoo ühingute liikmeid hoolsamale piibliuurimisele ülesõhutada, selleks ilmub E. S. 100 piibli küsimust, misjugustele müidugi ainult piiblist wastuseid wõib leida.

Noorsoosafondade liikmete seast saab see, kes kõikide saja küsimuse peale õiged wastused ühes sellekohaste kirjakohtadega sisse saadab, preemiana J. C. Raft'i raamatu: „Sõna õigel ajal“. Kui aga mitmed saja küsimuse pääle õieti wastawad, siis loositakse raamat nende wahel ära.

Järgmine kiti, kes alla sadat, kuid kõige suurema arwu küsimuste peale õiged wastused saadab, saab „Rahwahaigused“ teine, täiendatud trükk.

Igatiis peab aga wastused ise piiblist wäljaotsima. Kui awalikuks tuleb, et keegi küsimustele wastamiseks teatud „wõtit“ on tarwitanud, jätab Toimetuskomitee wabaduse preemijaid teistele, hoolsatele uurijatele wastajatele anda.

Piiblikud küsimused.

1. Misjugustes raamatustes piiblis ei nimetata kordagi Jumala nime?
2. Misjugune isik piiblis on uudishimu pärast seitse päewa nutnud?
3. Kus tarwitati riidet, mis ei olnud inimestest kootud?
4. Misjugune tüliküsimus lahendati ühe näopildi läbi?
5. Kaks naisterahwast wana seaduse ajal: üks nendest tuletab meelde ühte sikk, teine kisse. Mis on nende nimed?
6. Misjugune laps ei tohtinud rosinaid süüa?
7. Misjugune inimene oleks furnuks jäänud, kui teda poleks maha maetud?

Märkus: Küsimused on Barth'i ainetel kokkuseatud.

Wäljaandja: 1895 a. asutat. 7 p. Adw. Eesti Pitt. Tellimised kui ka rahasaadetused saata Martha Naba'le Merepuiestee nr. 14-a Tallinnas.

Wastataw toimetaja: M. Bärengrub, Posti tän. nr. 48, kort. 5, Narwas, kuhu kaastööd tulewad saata. D-U. „Narwa Kirjastusühisuse“ trükk, Narwas 1926.